

Keuzebegeleiding

HAVO

2016 - 2017

Editie Technasium

CLD

Christelijk Lyceum Delft

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	1
2.	Aanmelden ouders op www.CLD.DeDecaan.Net	3
3.	Tijdpad.....	4
4.	De Tweede Fase	5
5.	Keuzemogelijkheden op het CLD	6
6.	Technasium	10
6.	Wat kan ik met mijn profiel?.....	12
7.	Veelgestelde vragen.....	133
8.	Vooropleidingseisen hoger onderwijs: van havo naar HBO	

Voorwoord

Beste ouders/verzorgers en leerlingen uit klas 3,

Voor u en jullie ligt het 'blauwe boekje' over Keuzebegeleiding in HAVO 3 op het Christelijk Lyceum Delft. Deze brochure geeft informatie over de diverse keuzemogelijkheden en de belangrijkste veranderingen die er in de bovenbouw in het HAVO zijn. In december volgt een 'blauw boekje' met een toelichting op de verschillende vakken, zowel de vakken die kunnen worden gekozen als de vakken die alle leerlingen volgen.

Naast de inhoud van deze boekjes zal er over verschillende 'nieuwe' vakken voorlichting worden gegeven tijdens de gecombineerde leerling/ouderavond van dinsdag 24 januari 2017. Leerlingen en ouders kunnen zich een aantal weken voorafgaand aan deze avond via de ELO inschrijven.

Het is de bedoeling dat de inhoud van deze brochures, samen met de toelichting van de decaan tijdens de twee voorlichtingsavonden in oktober en januari, voldoende houvast bieden om na het derde rapport in HAVO 3 een verantwoorde pakketkeuze voor de bovenbouw van het HAVO te kunnen maken.

Ter ondersteuning zal voor de meeste vakken door de betreffende docenten in maart een advies aan elke leerling worden uitgebracht over de kans om dat vak met succes in de bovenbouw te volgen. Dit advies wordt gebaseerd op de resultaten en de indrukken die de leerling in de derde klas op de docent heeft gemaakt.

Tijdens de mentorles verzorgt de mentor lessen Keuzebegeleiding aan de hand van het digitale programma Keuzeweb op de website www.CLD.DeDecaan.net. Hier kunnen leerlingen veel links vinden naar verschillende instellingen HBO en de bijbehorende opleidingen. Ook is er een overzicht te vinden van de vakkenpakketen per vervolgopleiding. Naast kennis van wat er aan studiemogelijkheden in het hoger onderwijs is, worden leerlingen geconfronteerd met hun zelfbeeld: wie ben ik, wat interesseert me en wat vind ik belangrijk. Vragen waarvan het ook goed zou zijn als ze thuis ter sprake kunnen komen. Hoe u zich als ouder kunt aanmelden op de site, kunt u hierna in deze brochure vinden.

Het CLD hoopt dat zoveel mogelijk van onze leerlingen uiteindelijk een keus zullen maken waar zij achteraf geen spijt van hebben en die hen voorbereidt op een geslaagde toekomst op school en bij hun loopbaan daarna.

Veel succes met het maken van een keuze!

mw. H. Pet
decaan HAVO
h.pet@chrlyceumdelft.nl

Cld.dedecaan.net

Het Christelijk Lyceum Delft vindt het belangrijk dat ouders/verzorgers op de hoogte zijn van wat er op school gebeurt rond het decanaat. Een goede oriëntatie op mogelijke vervolgopleidingen en discussies over toekomstplannen moeten zowel op school als thuis plaatsvinden.

Daarom heeft het Christelijk Lyceum Delft een aparte website voor decanaat. Het adres van deze site is:

www.cld.dedecaan.net

Leerlingen kunnen via deze website informatie zoeken, hun decanen een mailtje sturen, vragen stellen in het forum, hun profielkeuze of studiekeuze aangeven.

KeuzeKenners

Ouders spelen een belangrijke rol bij de studie- en beroepskeuze blijkt uit meerdere onderzoeken. Als u zich aanmeldt voor de module KeuzeKenners, dan kunnen (oud-) leerlingen vragen aan u voorleggen over uw beroep en/of studie. We zouden het ook om die reden op prijs stellen om u als ouder/verzorger ook aan te melden.

Werkwijze aanmelden op schoolnaam.dedecaan.net

Om anonieme bijdrages of misbruik te voorkomen is het noodzakelijk om op de site in te loggen. U kunt pas inloggen op de website als u zich heeft aangemeld. Dat aanmelden is een eenmalige actie en heel eenvoudig.

Ga naar **www.schoolnaam.dedecaan.net** > knop **Inloggen** > kies voor **Ouder/verzorger** > knop **Aanmelden**.

- U wordt gevraagd om uw eigen gegevens en de gegevens van uw kind(eren) in te vullen, dat is om misbruik van de site te voorkomen. Het leerlingnummer is bekend bij uw kind.
- Nadat u alles heeft ingevuld ontvangt u een e-mail met een link. Klik op de link om uw aanmelding te bevestigen. Uw kind moet uw aanmelding bevestigen.
- Vanaf nu kunt u inloggen op de website. U vindt er allerlei informatie over de pakket- en studiekeuze. De decaan houdt u per e-mail op de hoogte van de laatste ontwikkelingen m.b.t. keuzebegeleiding op school.

Tijdpad profielkeuzebegeleiding derde klassen HAVO 2016- 2017

Week 35 t/m week 39	Groepsvorming; kennismaken leerlingen met mentor en 'toekomst'; gesprekken van mentor met kleine groepjes leerlingen
Week 39 Dinsdag 27 september 2016	Kick-off keuzeprogramma Havo 3 in samenwerking met InHolland: introductie Keuzeweb in computerlokaal
Week 40 Donderdag 6 oktober 2016	1 ^e voorlichtingsavond voor ouders (keuzebegeleiding + kennismaken mentor)
Week 42	Herfstvakantie
Week 43 t/m week 7	Keuzeweblessen: tijdens mentoruur
Week 49 Vrijdag 9 december 2016	Laatste inleverdag stageadres
Week 3 di. 17, wo. 18, do. 19 januari 2017	Arbeidsproject
Week 3 Vrijdag 20 januari 2017	1 ^e uur (indien mogelijk): evaluatie arbeidsproject met mentorklas; uitwerken stageverslag 2 ^e en 3 ^e uur
Week 3 Vrijdag 20 januari 2017	Studiemarkt CLD, vanaf 4 ^e uur (aanwezigheid leerlingen H3 en H4 verplicht, ouders van harte welkom!)
Week 4 Maandag 23 januari 2017	Inleveren stageverslag (= handelingsdeel)
Week 4 Dinsdag 24 januari 2017	Vakkencarrousel (= voorlichting nieuwe vakken) samen met ouders op ouderavond (verplicht). Aanvang 19.30 uur
Week 5	Decaan gaat alle klassen langs voor algemene vragen
Week 6 Vrijdag 06 februari 2017	Voorlopige profielkeuze laten maken op cld.dedeaan.net en Zermelo
Week 7 t/m 13	Invullen adviezen docenten in Magister
Week 12 Dinsdag 21 maart 2017	Overleg N-profielen
Week 13	Rapportvergaderingen
Week 12, 13, 14	Keuzegesprekken van de leerling met de decaan;
Week 16 Dinsdag 18 april 2017 en Donderdag 20 april 2017	Ouderavond met mentoren, docenten en/of decaan
Week 19 Maandag 8 mei 2017	inleveren definitieve profielkeuze bij mentor (uitdraai Zermelo met handtekening ouder)

De Tweede Fase

De opzet van de 2^e fase zoals die werd ingevoerd eind jaren 90 was om leerlingen actiever en zelfstandiger dan voorheen te laten leren, om recht te doen aan verschillen en om alle leerlingen een brede basis te geven. Naast kennis werd meer tijd ingeruimd voor het aanleren van vaardigheden als plannen, onderzoek doen, bronnen raadplegen, verslaglegging en presenteren.

De samenstelling van het pakket bestaat uit een gemeenschappelijk deel van een aantal verplichte algemeen vormende vakken, uit een profieldeel van op elkaar afgestemde vakken m.b.t. de aansluiting op een vervolgopleiding en een vrij te kiezen deel.

De leerlingen moeten een van de vier profieldelen kiezen. Elk profieldeel omvat drie verplichte vakken. Voor het vierde profielvak kan uit een klein aantal mogelijkheden worden gekozen. In het vrije deel kiezen de leerlingen tenslotte nog een examenvak. Voor deze laatste twee keuzemogelijkheden heeft het CLD eigen beslissingen genomen.

Let op: indien een keuze rooster technisch niet mogelijk is, zal naar een alternatief gezocht moeten worden!

De verplichte vakken en de keuze mogelijkheden:

Gemeenschappelijk deel	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Nederlands	400	3,5	3,5
Engels	360	3	3
Maatschappijleer	120	1,5	1
Lichamelijke opvoeding	120	2	1
Culturele kunstzinnige vorming (CKV)	120	1,5	0,5
Godsdienst	80	1	0,5
<i>Totaal</i>	<i>1200</i>		
Cultuur en maatschappij verplicht	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Frans of Duits	400	3,5	3
Geschiedenis	320	2,5	3
Aardrijkskunde	320	2,5	3
<i>Totaal</i>	<i>1040</i>		

Cultuur en maatschappij één profielkeuzevak	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Frans of Duits	400	3,5	3
Tekenen of	320	3,5	4
Muziek	320	3	3

<i>Totaal</i>	<i>320-400</i>		
---------------	----------------	--	--

Economie en maatschappij verplicht	studielast in klokuren	aantal lessen in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Wiskunde A of B	320	2,5	3
Geschiedenis	320	2,5	3
Economie	400	3,5	3
<i>Totaal</i>	<i>1040</i>		

Economie en maatschappij één profielkeuzevak	studielast in klokuren	aantal lessen in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Aardrijkskunde	320	2,5	3
Management & organisatie	320	2,5	3
<i>Totaal</i>	<i>320</i>		

Natuur en gezondheid verplicht	studielast in klokuren	aantal lessen in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Wiskunde A	320	2,5	3
of B	of 360	3	3
Scheikunde	320	2,5	3
Biologie	400	3,5	3
<i>Totaal</i>	<i>1040 -1080</i>		

Natuur en gezondheid één profielkeuzevak	studielast in klokuren	aantal lessen in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
---	---------------------------	----------------------------	----------------------------

Natuur Leven en Technologie	320	2,5	3
<i>Totaal</i>	320		
Natuur en techniek verplicht	studielast in klokuren	aantal uren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Wiskunde B	360	3	3
Natuurkunde	400	3	3,5
Scheikunde	320	2,5	3
<i>Totaal</i>	1080		

Natuur en techniek één profielkeuzevak	studielast in klokuren	aantal uren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Informatica	320	2,5	3
Natuur Leven en Technologie	320	2,5	3
<i>Totaal</i>	440		

Vrij deel (één keuze examenvak)	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Informatica	320	2,5	3
Natuur Leven en Technologie	320	2,5	3
Natuurkunde	400	3	3,5
Scheikunde	320	2,5	3
Wiskunde A	320	2,5	3
Wiskunde B	400	3	3
Biologie	400	3,5	3
Tekenen of muziek	320 320	3,5 3	4 3
Geschiedenis	320	2,5	3
Aardrijkskunde	320	2,5	3
Economie	400	3,5	3
Management & organisatie	320	2,5	3
Frans of Duits	400	3,5	3
BSM	320	3	2,5
<i>Totaal</i>	<i>440 - 600</i>		

N.B. Voorlichting over nieuwe vakken als natuur, leven & technologie, management & organisatie, informatica, bewegen, sport & management vindt voor de leerlingen en ouders op de voorlichtingsavond in januari plaats

Technasium

- combinatie meesterproef en profielwerkstuk verplicht.
- O&O als profielkeuzevak (is wettelijk toegestaan)
- Combinatie NLT en O&O niet mogelijk.
- O&O kan alleen worden gekozen binnen een N-profiel;
- O&O kan alleen worden gekozen door leerlingen die in de onderbouw tot en met de derde klas het vak binnen het Technasium hebben gevolgd op het CLD of een andere school.

Natuur en gezondheid verplicht	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Wiskunde A	320	2,5	3
of B	of 360	3	3
Scheikunde	320	2,5	3
Biologie	400	3,5	3
<i>Totaal</i>	<i>1040 -1080</i>		

Natuur en gezondheid één profielkeuzevak	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Onderzoek & Ontwerp*	360	4	4
<i>Totaal</i>	<i>360</i>		

*Aantal contacturen liggen lager nl 3/3.

Natuur en techniek verplicht	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Wiskunde B	360	3	3
Natuurkunde	400	3	3,5
Scheikunde	320	2,5	3
<i>Totaal</i>	<i>1080</i>		

Natuur en techniek één profielkeuzevak	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Onderzoek & Ontwerp*	360	4	4
<i>Totaal</i>	<i>360</i>		

*Aantal contacturen liggen lager nl 3/3.

Vrij deel (één keuze examenvak)	studielast in klokuren	aantal lesuren in 4 havo	aantal lessen in 5 havo
Informatica	320	2,5	3
Natuurkunde	400	3	3,5
Biologie	400	3,5	3
Tekenen	320	3,5	4
of Muziek	320	3	3
Geschiedenis	320	2,5	3
Aardrijkskunde	320	2,5	3
Economie	400	3,5	3
Management & organisatie	320	2,5	3
Frans of Duits	400	3,5	3
BSM	320	3	2,5
<i>Totaal</i>	<i>440 - 600</i>		

Mogelijke vervolgoopleidingen en beroepen vanuit een bepaald profieldeel:

Cultuur & Maatschappij

Dit profiel is bedoeld voor leerlingen die belangstelling hebben voor kunst, cultuur, maatschappelijke vakken, taal en rechten. Gedacht kan worden aan beroepen als leraar basis- of voortgezet onderwijs, maatschappelijk werker, reclamefotograaf, uitgever, illustrator, bibliothecaris, recreatiebegeleider.

Economie & Maatschappij

Dit profiel kan worden gekenschetst als 'dé weg naar het zakenleven'. Mensen die dit profiel kiezen zullen meestal terecht komen in banen die iets te maken hebben met economie, arbeid, recht en veiligheid. Gedacht kan worden aan beroepen als administrateur, functies bij een bank, commercieel medewerker, marketingmanager, hoteldirecteur, Europees secretaresse, belastingadviseur.

Natuur & Gezondheid

Dit profiel bereidt voor op opleidingen die met gezondheidszorg en milieu te maken hebben. Gedacht kan worden aan de verpleging, laboratoriumwerk, milieukunde, landbouw en paramedische opleidingen zoals bijvoorbeeld fysiotherapeut.

Natuur & Techniek

Het profiel Natuur & Techniek is een exact profiel, dat voorbereidt op technische beroepsopleidingen. Beroepen waaraan gedacht kan worden zijn aannemer, chemisch analist, verkeersvlieger, IT-specialist, materiaaldeskundige, chemisch technoloog, fysisch geograaf, geoloog, ...

Veel gestelde vragen

Blijft mijn huidige klas intact?

Nee, de 4de klassen worden opnieuw samengesteld.

Kom ik automatisch met mensen met dezelfde vakken in de klas?

Nee, het kan, maar hoeft niet.

Kan ik vragen of ik bij een vriend (in) in de klas kom?

Nee, daar kan geen rekening mee gehouden worden.

Kan ik in de 4de klas van klas wisselen?

Nee, want de klassen zijn evenwichtig samengesteld.

Kan ik na 8 mei mijn profiel nog wijzigen?

Heel soms, als het past, want na 22 april begint de roostermaker direct met de indeling voor het volgende jaar. Je moet overigens wel een heel goede reden hebben.

Kan ik na het havo naar het VWO?

Ja, als je de juiste vakkensamenstelling kiest (het VWO werkt met vaste pakketten) en als je goede cijfers haalt.

Mag ik een extra vak kiezen?

Ja, als je een 7 gemiddeld staat voor alle vakken die je in de 4de zult hebben en als je een positief advies krijgt van je docenten. Houd er wel rekening mee dat een extra vak bijna altijd dubbelzettingen oplevert.

Mag ik met dat extra vak ook weer ophouden als het niet gaat?

Nee, je mag met hoge uitzondering er aan het einde van de 4de klas mee stoppen.

Wordt het extra vak gewoon ingeroosterd?

Nee, je gaat aan het begin van het schooljaar naar de decaan om samen te kijken wat mogelijk is.

Kan ik in de 4de klas een vak wijzigen als het niet bevalt?

Nee, dat kan niet. Je hebt in de derde klas je definitieve keuze gemaakt.

